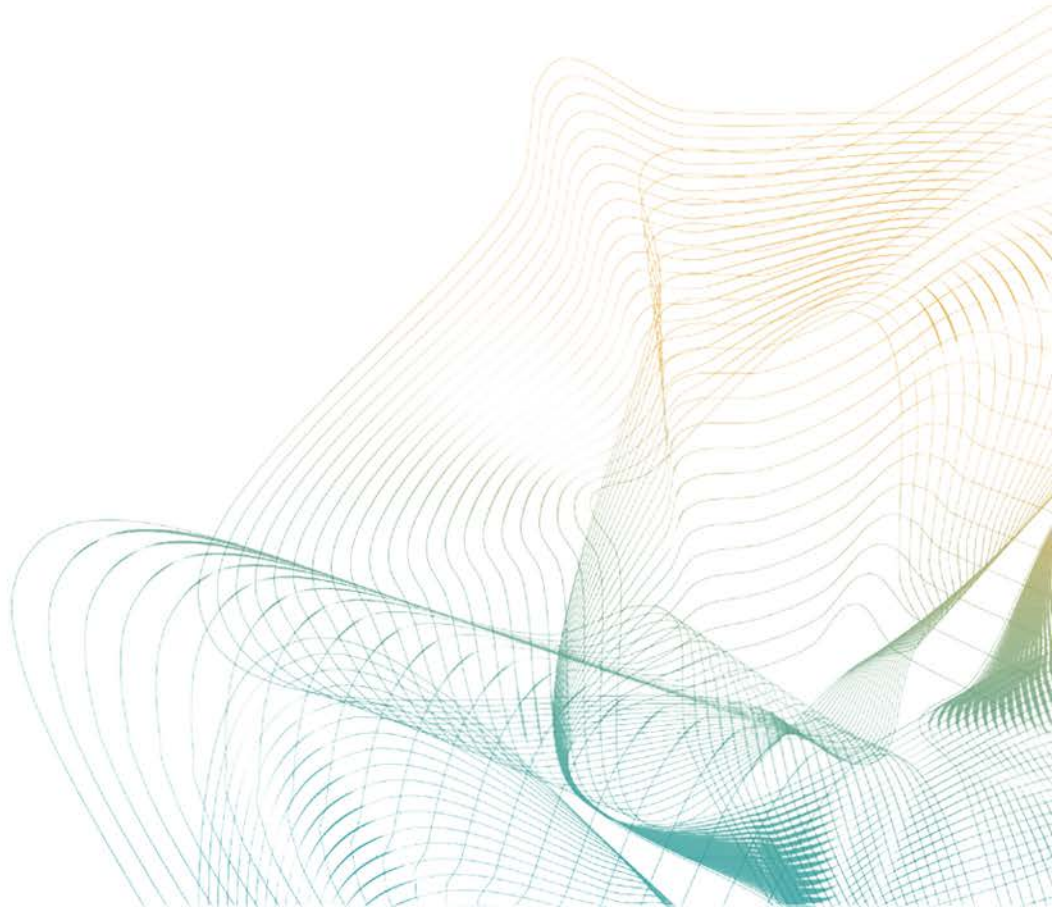

Banka Kredileri Eğilim Anketi

2019 2. eyrek

BANKA KREDİLERİ EĞİLİM ANKETİ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Bankaların 2019 yılının ikinci çeyreğine ilişkin değerlendirmeleri ile 2019 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin beklentilerini içeren Banka Kredileri Eğilim Anketi'nin 2019 yılı ikinci çeyrek sonuçları incelendiğinde,

➤ Bankaların, işletmeler ve tüm bireysel krediler için uyguladıkları standartları temelde aynı bıraktığı görülmüştür. 2019 yılının üçüncü çeyreği için beklentiler de işletmelere verilen kredilerde ve tüm bireysel kredi türlerinde standartların temelde aynı kalacağı yönündedir.

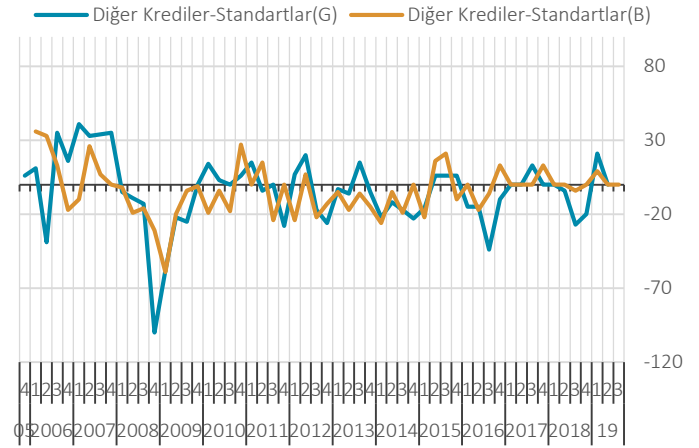
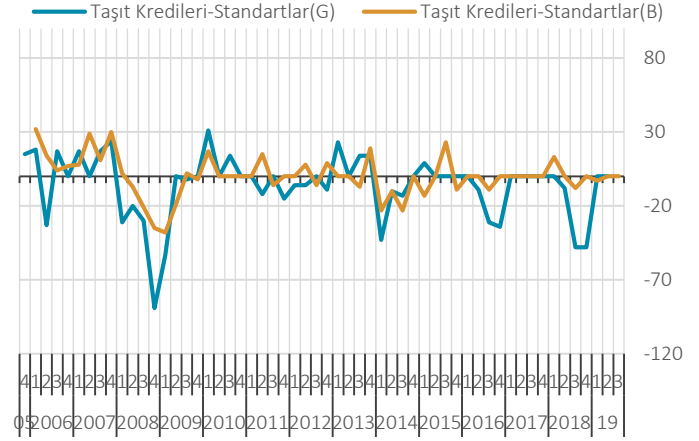
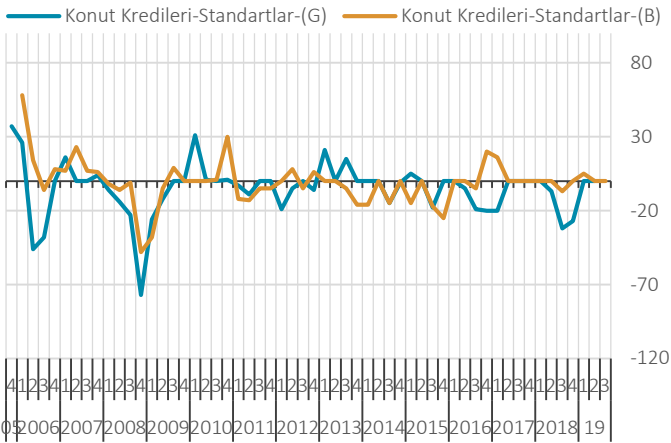
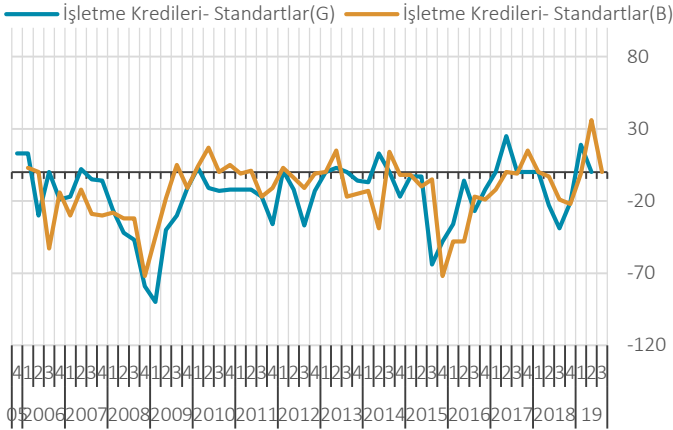
➤ Anket sonuçları kredi talebi açısından incelendiğinde, yılın ikinci çeyreğinde işletmelerin kredi talepleri genel olarak azalırken, uzun vadeli krediler, yabancı para cinsinden açılan krediler ve büyük işletmelere verilen kredi taleplerindeki azalışın daha belirgin olduğu görülmektedir. Bireysel kredi türlerinde taşıt ve diğer bireysel kredi taleplerinde artış başlarken, konut kredi talebindeki azalış devam etmiştir. 2019 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin beklentiler; Türk Lirası cinsinden açılan krediler haricindeki tüm işletme kredi türlerinde ve taşıt kredi talebinde azalış görüleceği, konut kredi talebinde artış başlayacağı ve diğer bireysel kredi talebinde artışın devam edeceği yönündedir.

➤ Bankaların fon sağlama imkânlarının gelişimi incelendiğinde, yılın ikinci çeyreğinde yurt içi fonlama koşullarının sıkılaştığı, yurt dışı fonlama koşullarının ise gevşediği görülmektedir. 2019 yılı üçüncü çeyreği için bankaların beklentileri yurt içi ve yurt dışı fonlama koşullarında önemli ölçüde gevşeme olacağı yönündedir.

I. KREDİLERE UYGULANAN STANDARTLAR

Bankalar, işletmelere kullandırılan kredilere uygulanan standartları temelde aynı bırakmıştır. Bankanın likidite pozisyonu, banka dışı mali kesimin rekabeti ve piyasa finansmanı kaynaklı rekabet işletme kredilerine uygulanan standartları gevşetici yönde etkilerken, genel ekonomik faaliyetlere ilişkin beklentiler, endüstri ya da firmalara ilişkin görünüm ile talep edilen teminatlara ilişkin riskler standartların sıkılaştırılması yönünde etkili olmuştur. 2019 yılının üçüncü çeyreği için bankaların beklentisi işletmelere verilen kredilerde standartların temelde aynı kalacağı yönündedir (Grafik 1).

Grafik 1. Standartlarda Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları
(>0; Gevşetme, <0; Sıkılaştırma),
(Gerçekleşme (G), Beklenti (B))

Not: "Gerçekleşme (G)" anılan dönemde standartlarda meydana gelen değişimi, "Beklenti (B)" ise ilgili dönem için bankalar tarafından beklenen değişimi ifade etmektedir.

Bireysel kredilere uygulanan standartların değişimi incelendiğinde; bankaların tüm bireysel kredi türlerinde uyguladığı standartları değiştirmedeği görülmektedir. Gelecek çeyrek dönem için beklentiler, tüm bireysel kredi türlerinde standartların temelde aynı kalacağı yönündedir (Grafik 1).

II. KREDİ TALEPLERİ

İşletmelerin banka kredilerine olan talebi incelendiğinde, tüm kredi türlerinde azalış görülmüştür. Bireysel kredilere olan talep incelendiğinde, konut kredi talebinde geçen dönem beklentileri ile uyumlu olarak artış görülürken, taşıt kredi talebinde beklentilerin aksine artış gözlenmiştir. Diğer bireysel kredi talebinde ise beklentilerle uyumlu olarak artış gözlenmiştir. 2019 yılının üçüncü çeyreği için beklentiler Türk Lirası cinsinden açılan krediler haricindeki tüm işletme kredi türlerinde ve taşıt kredi talebinde azalış görüleceği, konut kredi talebinde artış başlayacağı ve diğer bireysel kredi talebinde artışın devam edeceği yönündedir (Grafik 2).

İşletmelere verilen kredilerde, sabit yatırım, stok artırım ve işletme sermayesi, borçlanmak için menkul kıymet ihracı, hisse senedi ihracı, banka dışı mali kesimden alınan krediler ile iç finansman talebi azaltıcı yönde etkileyen faktörler olurken; borcun yeniden yapılandırılması, satıcıların peşin alımlarda uyguladığı iskonto ve kolaylıklar, birleşmeler/satın almalar ve yeniden yapılanma, krediler üzerindeki vergi ve benzeri yükler ile diğer bankalardan alınan krediler talebi artırıcı yönde etkileyen faktörler olmuştur (Grafik 3).

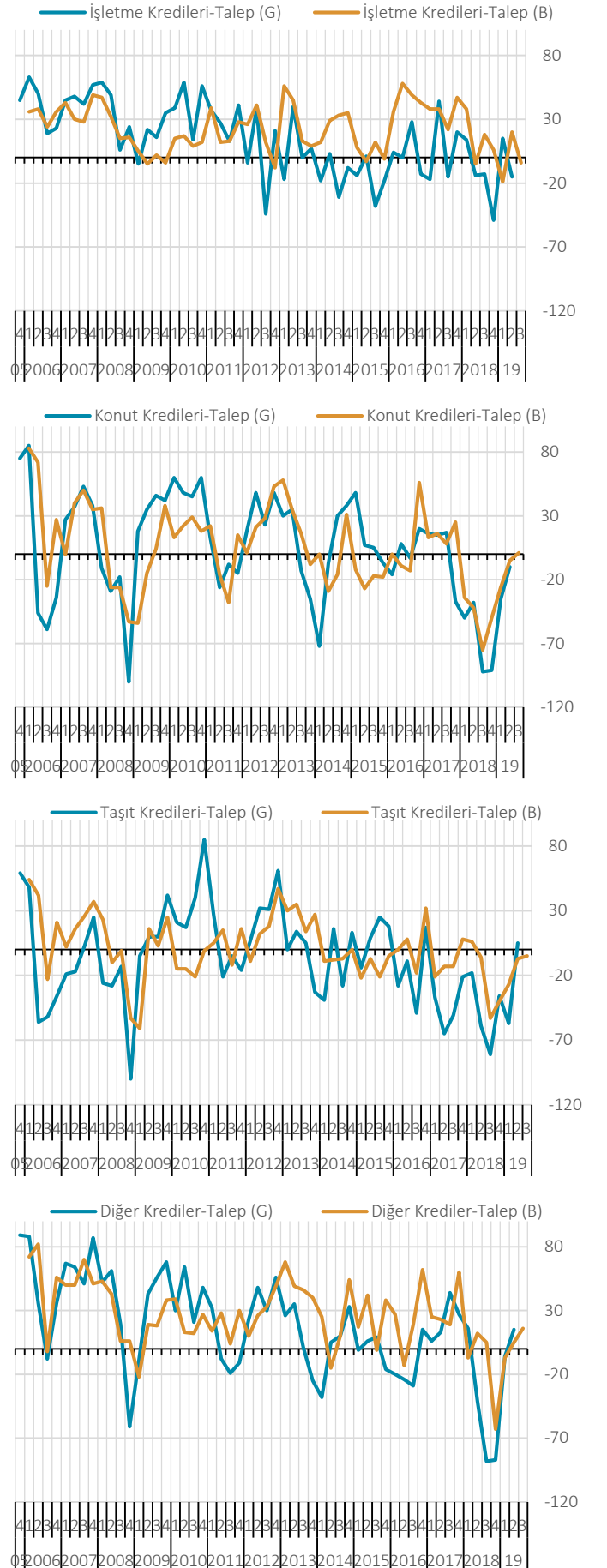
Bireysel kredi türlerinden konut kredisi talebini etkileyen faktörlere bakıldığında; konut piyasasına ilişkin beklentiler, tüketici güveni, konut alımı dışındaki tüketim harcamaları ve bireysel tasarruflar talebi azaltıcı yönde etkilerken, talebi artırıcı yönde etkileyen faktör bulunmamaktadır.

Taşıt kredilerinde, taşıt piyasasına ilişkin beklentiler, tüketici güveni, taşıt alımı dışındaki tüketim harcamaları, diğer bankalardan sağlanan krediler ile diğer finansman kaynakları talebi azaltıcı yönde etkilerken, krediler üzerindeki vergi ve benzeri yükler ile bireysel tasarruflar talebi artırıcı yönde etkilemiştir.

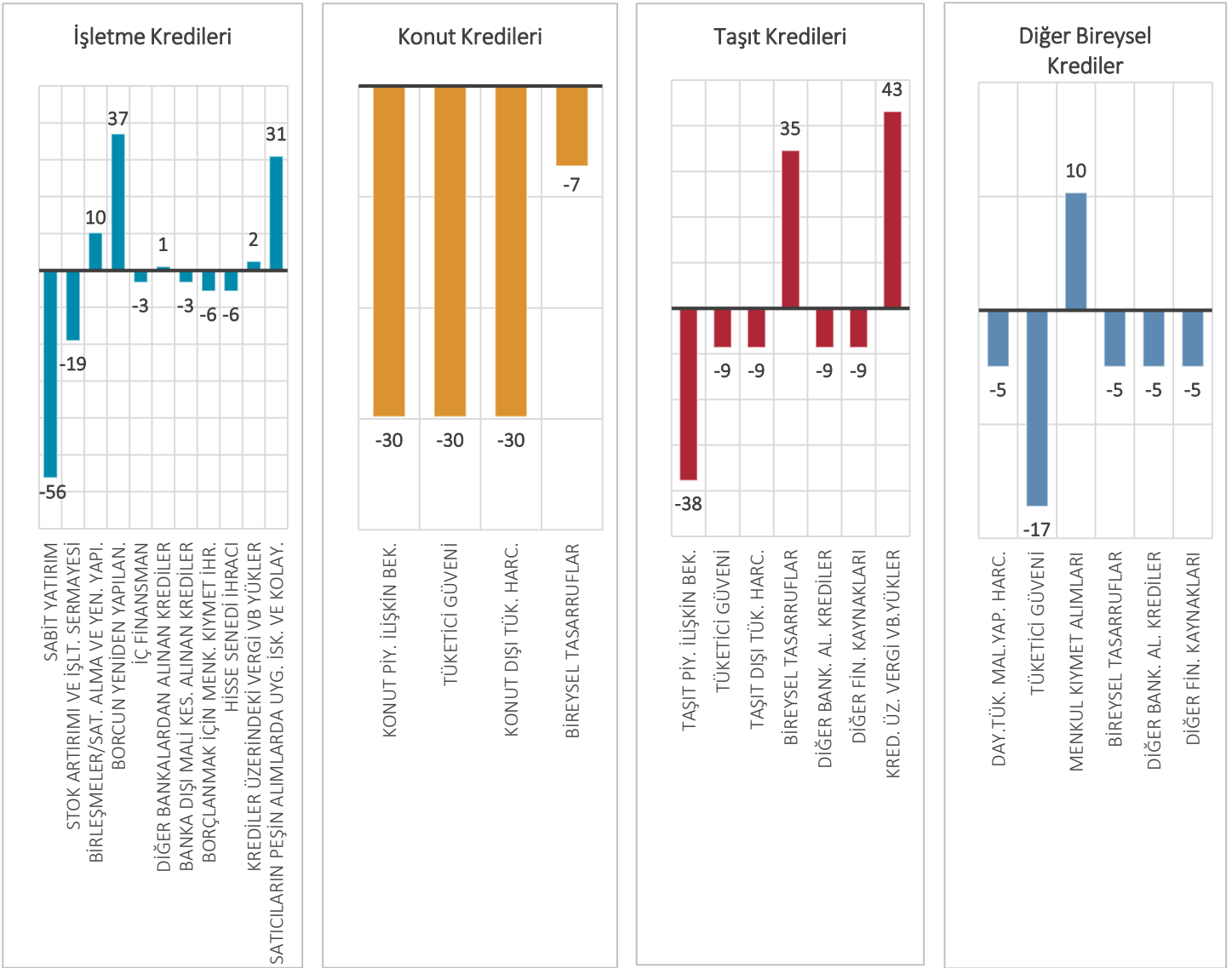
Diğer bireysel kredilerde ise tüketici güveni, dayanıklı tüketim mallarına yapılan harcama, bireysel tasarruflar, diğer bankalardan sağlanan krediler ile diğer finansman kaynakları talebi azaltıcı yönde etkilerken, menkul kıymet alımları talebi artırıcı yönde etkilemiştir (Grafik 3).

Grafik 2. Kredi Taleplerinde Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları

(>0; Artış, <0; Azalış)

Grafik 3. Kredi Talebini Etkileyen Faktörler (Net Değişim Yüzdeleri)
(>0; Artırıcı Etki, <0; Azaltıcı Etki)

III. KREDİ KOŞUL VE KURALLARI

İşletmelere kullandırılan kredilere uygulanan kredi koşul ve kurallarına bakıldığında; ortalama krediler ile daha riskli krediler üzerindeki kar marjının artırıldığı, teminat ihtiyacı, vade, kredi ya da kredi limitinin büyüklüğü ve kredi sözleşmesi özel koşullarına ilişkin koşul ve kuralların sıkılaştırıldığı görülmektedir.

Konut kredilerine uygulanan koşul ve kurallar açısından bakıldığında; ortalama krediler üzerindeki kar marjı azaltılırken teminat ihtiyacı ile kredi/teminat oranına ilişkin koşul ve kuralların sıkılaştırıldığı görülmektedir. Taşıt kredilerinde de ortalama krediler ve daha riskli krediler üzerindeki kar marjı azaltılırken vade ile teminat ihtiyacına ilişkin koşul ve kuralların sıkılaştırıldığı gözlenmektedir. Diğer bireysel kredilerde ise daha riskli krediler üzerindeki kar marjı artırılırken teminat ihtiyacına ilişkin koşul ve kuralların da sıkılaştırıldığı gözlenmektedir.

IV. FONLAMA KOŞULLARI

Bankaların fon sağlama imkânlarının gelişimi incelendiğinde; yılın ikinci çeyreğinde yurt içi fonlama koşullarının sıkılaştığı, yurt dışı fonlama koşullarının gevşediği görülmektedir. Yurt dışı fonlama maliyeti ve diğer koşul ve kurallar sınırlı da olsa, yurt dışı fonlama koşullarını gevşetici yönde etkilemiştir. 2019 yılı üçüncü çeyreği için beklenti, yurt içi ve yurt dışı fonlama koşullarında önemli ölçüde gevşeme olacağı yönündedir (Grafik 4).

Grafik 4. Fonlama Koşullarında Değişim Bildiren Bankaların Net Yüzde Oranları
(>0; Gevşeme, <0; Sıkılaştırma)

